

Tieslietu ministrija

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1536; tālr.: 67036801, 67036716, 67036721; fakss: 67210823, 67285575;
e-pasts: pasts@tm.gov.lv; www.tm.gov.lv

Rīgā

09.09.2021. Nr. 1-17/3687

03.08.2021., Nr. 6-6/39
(TM reģ. Nr. 1-17/5703)

Latvijas Republikas Tiesībsargam

*Par darba ņēmēju tiesisko interešu aizsardzību
spieduma izpildes un maksātnespējas procesa ietvaros*

Tieslietu ministrijā 2021. gada 3. augustā saņemta Latvijas Republikas Tiesībsarga (turpmāk – Tiesībsargs) tā paša datuma vēstule Nr. 6-6/39 "Par darba ņēmēju tiesisko interešu aizsardzību spieduma izpildes un maksātnespējas procesa ietvaros" (turpmāk – Vēstule). Vēstulē Tiesībsargs izklāstījis konkrētas pārbaudes lietas faktiskos apstākļus. Proti, no konkrētā gadījuma faktiskajiem apstākļiem izriet, ka pēc sprieduma par darba samaksas piedziņu spēkā stāšanās gandrīz pusotru gadu tas atradās izpildē pie zvērināta tiesu izpildītāja, kur viena gada garumā pirms izpildu raksta izsniegšanas piedzinējam zvērināts tiesu izpildītājs izpildu darbības nebija veicis. Tiesībsarga skatījumā, konkrētais gadījums izgaismo, iespējams, līdz šim neapzinātu, bet būtisku darba ņēmēju tiesību aizsardzības mehānismu trūkumu. Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome, analizējot statistiku par izpildu lietām par darba samaksas piedziņu, tiesībsargam atzina, ka izpildu lietas par darba samaksas piedziņu zvērinātu tiesu izpildītāju lietvedībā var atrasties ilgāk par 12 mēnešiem, kopš izpildu lietas reģistrēšanas brīža. Tam par iemeslu ne vienmēr varētu būt zvērināta tiesu izpildītāja nesavlaicīga lēmuma pieņemšana par piedziņas neiespējamību no parādnieka (darba devēja), bet arī gadījumi, kad, piemēram, parādniekam (darba devējam) ir manta, un zvērināts tiesu izpildītājs vērš uz to piedziņu, savukārt izpildu lietas dalībnieki izmanto savas tiesības iesniegt tiesā sūdzības par zvērināta tiesu izpildītāja rīcību, tādā veidā novilcinot izpildes procesu. Minēto darbību rezultātā piedziņas process var nenoslēgties 12 mēnešu laikā, kas savukārt var radīt Tiesībsarga konstatētos riskus darba ņēmēja interesēm.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka šobrīd Tieslietu ministrija izstrādā grozījumus likumā "Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā" (turpmāk – Darbinieku aizsardzības likums) Tiesībsargs aicinājis Tieslietu ministriju pilnveidot likumprojektu "Grozījumi likumā "Par darbinieku aizsardzību darba devēja maksātnespējas gadījumā"" (VSS-33), paredzot atzinumā konstatētās problēmas risinājumu.

Tieslietu ministrija ir izvērtējusi Vēstule norādīto un informē, ka ir pilnveidojusi grozījumus Darbinieku aizsardzības likumā. Proti, Darbinieku aizsardzības likuma 2.¹ daļas 1. punkts izteikts jaunā redakcijā, paredzot, ja darbinieks cēlis tiesā prasību pret darba devēju par tādu maksājumu piedziņu, kuri izriet no darba tiesiskajām attiecībām, tad šā panta pirmās daļas 1., 2. un 4. punktā minētais 12 mēnešu periods aizstājams ar 12 mēnešu periodu pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas, ja vienlaikus pastāv šādi priekšnosacījumi: 1) tiesas nolēmums, ar kuru darbinieka prasība ir apmierināta, stāties spēkā pēc maksātnespējas gadījuma iestāšanās vai ne agrāk kā trīs

gadus pirms darba devēja maksātspējas gadījuma iestāšanās vai tiesvedība lietā pēc maksātspējas gadījuma iestāšanās apturēta vai izbeigta; 2) darba tiesiskās attiecības ar darbinieku izbeigtas agrāk nekā 12 mēnešu periodā pirms darba devēja maksātspējas gadījuma iestāšanās. Skaidrojam, ka trīs gadu termiņš izvēlēts, ievērojot to, ka atbilstoši Darba likuma 31. pantam maksimālais noilgums prasījumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām ir trīs gadi. Ievērojot šo Darba likuma normu, Darbinieku aizsardzības likuma 5. panta 2.¹ daļas 1. apakšpunktā 12 mēnešu periods aizstājams ar trīs gadu periodu, tādā veidā nodrošinot labvēlīgāku tiesisko regulējumu darbiniekiem, kas savu tiesību aizstāvībai bija vērsušies tiesā pret savu darba devēju. Tāpat, lai pasargātu tos darbiniekus, kuru prasības tiesvedības pret darba devēju ir apturētas, pretendēt uz prasījuma apmierināšanu, paredzēts minēto punktu papildināt arī ar gadījumu, kad tiesvedība lietā pēc maksātspējas gadījuma iestāšanās apturēta vai izbeigta.

Valsts sekretāra vietniece
tiesību politikas jautājumos

L. Medina

N. Anfimova, 67046139